

Landsmålsarkivets specialfrågelista ror.

Ö28

Tröskning och malning.

1. Tag noggrant reda på varje det minsta minne av, att säd för-
malts utan föregående tröskning! Hur har man därvid torkat säden?
Hur förför man med axen? med halmen?
2. Finnas minnen av, att man (t.ex. i hembodarna) tagit säd direkt
från snesarna eller hässjorna för att tröska den?
3. Har tröskning förekommit endast i hembyn eller även i fäbodarna?
Vid vilken tid (ungefär) utfördes tröskningsarbetet i fäbodarna?
4. Anför alla de uppgifter, som möjligen kunna erhållas, om trösk-
ning förmedelst sädesbandens (axändarnas) slående mot väggen, logbal-
ken eller annan hård yta!
5. Sök noga reda på och anteckna varje det minsta minne av lill-
slagans (småslagans, slinkslagans) användning!
6. Finnas några minnen av, att kvinnorna ensamma utfört trösk-
ningen?
7. Löstes sädesbanden upp, omedelbart då underlag lades, eller
tröskades först de ouplösta banden? Gör en enkel, skematisk bild av,
hur det första underlaget såg ut, sett uppifrån! Gjordes huvudgård
redan vid läggningen av det första underlaget?
8. Gör en enkel, skematisk bild av tröskarnas placering på logen
dels vid tröskningens början, dels efter vändningen av säden!
9. Beskriv noga betydelsen av orden storhetan och lillhetan, då
det gäller tröskning!
10. Har man inom socknen använt konisk vält (hästvält, körbult,
tröskkabbe) som tröskningsredskap? Beskriv i detalj hela log-anordning-
en i detta fall!
11. Vart begåvo sig spannröskare (tröskkullor) från socknen?
Varifrån kommo spannröskare till socknen?
12. Beskriv i detalj, hur skakningen av dråsen i risslet gick till!
13. Finns något minne av, att säden kastats två gånger? Gällde
detta i så fall endast stridssäden?
14. Av vilka olika arbetstempon bestod sädesrensningen efter kast-

ningen? Sälla? Dryfta (fläxa, vanna, drosta)? Nava av? I vilken ordning inträdde dessa arbetsmoment? Vilka sädeskvalitéer (stridsäd, slymsäd etc.) skulle undergå sållning?

15. Eldades torkatugan upp före eller efter sädens inläggning på lavarna?

16. Förfärdigades handkvarnar (norkor) någonstans i Dalarne?